

Radboud Universiteit Nijmegen (Cecile van de Kamp)

Bachelor scriptie Communicatie en informatiewetenschappen
06-06-2017

Het effect van gedetailleerde instructies op de transportatie en identificatie binnen een narratief

The effect of detailed instructions on transportation
and identification within a narrative

Begeleider: H.M.L. Mak

Tweede lezer: M.J.H. Balsters

Thema 4: Inleven in verhalen

Samenvatting

Lezers kunnen betrokken raken bij een verhaal door zich de gebeurtenissen van het verhaal in te beelden en zich te identificeren met de hoofdpersonages (Green & Brock, 2002). Het inleven in een verhaal en het loslaten van de realiteit wordt ook wel transportatie genoemd. Het identificeren met de hoofdpersonages is de identificatie en het inbeelden in een verhaal staat bekend als mental imagery (Green en Brock, 2002; Hoeken, 2009; Kuijpers et al., 2014). De eerste twee concepten, transportatie en identificatie, kunnen via een leesinstructie worden beïnvloed.

In dit onderzoek is onderzocht of een gedetailleerde instructie effect heeft op de mate van transportatie en identificatie. Daarnaast is er in dit onderzoek ook onderzocht of er een verband is tussen transportatie en identificatie. De onderzoeksvragen van het onderzoek luiden: *In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van transportatie? In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van identificatie? Is er een verband te vinden tussen transportatie en identificatie?* Dit zijn interessante vragen, omdat ze meer inzicht kunnen bieden in het proces dat een lezer doormaakt bij het lezen van een verhaal. Daarbij kan er worden onderzocht of dit proces kan worden beïnvloed.

Het onderzoek is afgenomen op basis van twee schalen, de Story World Absorption Scale van Kuijpers et al. (2014) en de aangepaste Identificatie schaal van Tal-Or en Cohen (2010). Deze schalen testen de mate van transportatie en identificatie die de proefpersonen ervaren. De proefpersonen hebben aan de hand van een gedetailleerde- of basisinstructie een verhaal gelezen. Hierna hebben zij een vragenlijst ingevuld, waarmee de mate van transportatie en identificatie werd gemeten. Aan de hand van de resultaten kan worden geconcludeerd dat de gedetailleerde instructie effect had op de mate van transportatie, maar niet op de mate van identificatie. Dat de mate van transportatie wel werd beïnvloed, maar de mate van identificatie niet, zou mogelijk kunnen komen door de gegeven gedetailleerde instructie die meer gericht was op transportatie.

Inleiding

Tegenwoordig is mediagebruik niet meer weg te denken uit het dagelijkse leven van Nederlanders. Zo blijkt uit het rapport van Media: Tijd, gepubliceerd door de gezamenlijke Joint Intelligence Committees (SKO, NLO en NOM) en het Sociaal Cultureel Planbureau, dat Nederlanders gemiddeld 3 uur en 20 minuten per dag aan media besteden (Oosterveer, 2014). Wanneer dit mediagebruik tegelijkertijd plaatsvindt met andere activiteiten zoals werken, koken en autorijden (bijvoorbeeld muziek luisteren tijdens het autorijden), dan kan dit mediagebruik zelfs oplopen tot 8 uur en 40 minuten per dag.

Van die tijdsbesteding wordt per dag gemiddeld 46 minuten besteed aan lezen (Oosterveer, 2014). Hiermee wordt zowel het lezen van traditionele media als het lezen van nieuwere media bedoeld. Onder traditionele media vallen onder andere het lezen van de krant en het lezen van een magazine. Onder nieuwere media vallen onder andere het lezen van online blogs of het volgen van social media. Opvallend is dat de gemiddelde leestijd met de leeftijd hoger wordt. Zo lezen jongeren van 16 tot 25 jaar gemiddeld maar 23 tot 26 minuten per dag en ouderen van 65 plus gemiddeld 1 uur en 26 minuten (Oosterveer, 2014). Het lezen van een verhaal gebeurt niet volledig oppervlakkig. Uit het onderzoek van Green en Brock (2000) blijkt, dat mensen zich bij het lezen van een verhaal ook gaan inleven in het verhaal. Lezers worden als het ware in het verhaal gezogen en kunnen er helemaal in op gaan.

Theoretische inbedding

Transportatie

In wetenschappelijk onderzoek wordt vaak de link gelegd tussen het inleven in een verhaal en transportatie. Het concept transportatie wordt op meerdere manieren omschreven en geciteerd in verschillende wetenschappelijke artikelen. Zo definiëren Green en Brock (2000) het concept als transportatie, maar wordt het concept absorptie genoemd door Slater en Rouner (2002) en narrative engagement door Buselle en Bilandzic (2008). Met narrative engagement wordt zowel de mate van betrokkenheid bij het verhaal bedoeld, als de relatie tussen de blootstelling van de lezers aan verhaal gerelateerde overtuigingen en de acceptatie hiervan (Buselle & Bilandzic, 2008). Voor dit onderzoek wordt de definitie van het concept transportatie van Green en Brock (2000) toegepast. Transportatie wordt hierin omschreven als *'het resultaat van de volledige focus van cognitieve energie en vaardigheden op de gebeurtenissen zoals ze beschreven worden in het verhaal'* (Green & Brock 2000, geciteerd in

Hoeken, 2009). Volgens Green en Brock (2002) worden er mentale processen gestimuleerd wanneer transportatie optreedt. Een voorbeeld van een mentaal proces is het inbeelden van gebeurtenissen uit het verhaal. Deze mentale processen kunnen ervoor zorgen dat de lezer zich volledig gaat focussen op de gebeurtenissen die voorkomen in het verhaal. De ervaring van het volledig focussen op de gebeurtenissen in het verhaal, kan worden omschreven als het gevoel dat de proefpersoon de ‘echte’ wereld achterlaat. Deze leeservaring ontstaat doordat de lezer zo opgaat in de wereld van het verhaal dat hij/zij daardoor de werkelijke wereld even vergeet.

Transportatie bestaat volgens Green en Brock (2000) uit drie kenmerken, namelijk inbeelding, emotionele betrokkenheid en aandacht. Inbeelding betekent het inbeelden in het hoofd van gebeurtenissen uit het verhaal. Inbeelding wordt ook wel mental imagery genoemd. Emotionele betrokkenheid vindt plaats wanneer de overtuigingen uit het verhaal overeenkomen met de persoonlijke overtuigingen van de lezer. Aandacht komt voort uit de mentale processen. Deze processen zorgen ervoor dat de lezer de aandacht bij het verhaal houdt (Green & Brock, 2000).

De basisfocus bij onderzoek met transportatie ligt voornamelijk op de beïnvloeding van het gedrag en de houdingen van de lezer. Het ervaren van transportatie kan bij de lezer leiden tot het verminderen van tegenargumenten. Ook kan transportatie de perceptie van realiteit verminderen en de emotionele betrokkenheid bij de lezer vergroten. Daarnaast kan het connecties creëren tussen de lezer en het verhaal, zoals de identificatie van de lezer met de karakters uit het verhaal (Green & Clark, 2012).

Identificatie

Het concept identificatie staat volgens Hoeken (2009) voor het identificeren van of het sympathiseren met de hoofdpersoon of andere personages uit het verhaal. Hoeken (2009) stelt daarnaast dat identificatie ervoor kan zorgen dat de lezer de gebeurtenissen in het verhaal als dichterbij ervaart. Dit betekent dat het publiek mee gaat voelen met wat het personage overkomt in het verhaal. De uitleg van identificatie van Cohen (2001) komt hiermee overeen. Volgens Cohen (2001) staat identificatie namelijk voor een proces waarbij de lezer zich de identiteit, de doelen en het perspectief van een personage kan voorstellen.

Het concept transportatie wordt in wetenschappelijk onderzoek vaak gelinkt aan het concept identificatie (Cohen et al., 2015; Bilandzic & Buselle, 2011; Green & Brock, 2000). Tussen deze twee concepten kan een verband worden gemaakt, omdat beide processen

manieren zijn om betrokken te raken bij een verhaal (Cohen et al., 2015). Dit wordt onder andere aangetoond in het onderzoek van Bilandzic en Buselle (2011). Uit het onderzoek van Bilandzic en Buselle (2011) bleek namelijk dat identificatie een rol speelde bij de transportatie tijdens het kijken van een film. Het onderzoek van Green en Brock (2000) suggereerde ook dat transportatie gekoppeld is aan identificatie. Zij suggereerden namelijk dat er een relatie is tussen transportatie en de positieve evaluaties van de personages uit het verhaal. Dit laatste is een onderdeel van identificatie, namelijk het inleven in de personages.

Hoeken, Kolthoff en Sanders (2016) verbinden in hun onderzoek het identificeren van de lezer met een personage uit het verhaal als een belangrijk onderdeel van verhalend overtuigen. Met verhalend overtuigen wordt het beïnvloeden van de overtuigingen van de lezer bedoeld, zodat de overtuigingen uit het verhaal worden overgenomen. Uit het onderzoek van Hoeken et al. (2016) bleek dat de identificatie van de lezer kan worden beïnvloed door de aangenomen perspectieven van de personages uit het verhaal. Deze beïnvloeding zorgt ervoor dat de mate van identificatie een bemiddeling vormt tussen het perspectief uit het verhaal en het perspectief van de lezer.

Transportatie en identificatie kunnen ook effecten hebben op de houding van de lezer (Cohen, Tal-Or & Mazor-Tregerman, 2015). In het onderzoek van Cohen et al. (2015) werden lezers blootgesteld aan een verhaal met twee personages, waarbij de personages een tegenovergestelde positie innamen over een provocerend onderwerp. De resultaten uit het onderzoek toonden aan dat identificatie met het personage dat overeenstemde met het onderwerp, vaker leidde tot een gelijkwaardige houding over het onderwerp. De identificatie van de lezer met het personage dat niet overeenstemde met het onderwerp, leidde eerder tot een gehumeurde houding over het onderwerp. Daarnaast bleek dat transportatie de houdingen van de lezers, voordat zij werden blootgesteld aan het verhaal, kon matigen. Aan de hand van deze resultaten impliceerden Cohen et al. (2015) dat het matigen van houdingen een rol zou kunnen spelen in de opvatting over bepaalde onderwerpen zoals conflicten.

De resultaten uit het onderzoek van de Graaf, Hoeken, Sanders en Beentjes (2012) komen overeen met het onderzoek van Cohen et al. (2015) waarin werd aangetoond dat identificatie met het personage kan leiden tot een verandering van de houding bij de lezer. Het onderzoek van de Graaf et al. (2012) was ook gebaseerd op het manipuleren van de identificatie door de proefpersonen enerzijds het verhaal te laten lezen aan de hand van het perspectief van één van de twee personages en anderzijds aan de hand van het andere personage, met beide tegenovergestelde doelen. Het perspectief van het hoofdpersonage uit

het verhaal bleek de mate van de identificatie te beïnvloeden. De Graaf et al. (2012) geven aan dat het voor vervolgonderzoek relevant is om naast identificatie ook de mate van betrokkenheid bij het verhaal te onderzoeken, zoals het gevoel dat de lezer zich bevindt in de wereld van het verhaal.

Mental Imagery

Een concept dat in de wetenschappelijke literatuur wordt genoemd als een onderdeel van transportatie is mental imagery (Green & Brock, 2000). Mental imagery is een belangrijk onderdeel van transportatie, omdat de lezer hierbij moeite gaat doen om zich een beeld uit het verhaal voor te stellen. Wanneer de lezer zich levendige mentale beelden voor gaat stellen, dan is de kans groot dat de lezer het verhaal beter kan onthouden (Green & Clark, 2012).

Kuijpers, Hakemulder, Tan en Doicaru (2014) beschrijven het concept mental imagery als de visuele inbeelding die in het hoofd wordt gemaakt tijdens het lezen van een verhaal. Dit kan ervoor zorgen dat de lezer dieper in het verhaal wordt getrokken. De verbintenis van de lezer met het verhaal ontstaat wanneer hij/zij zich in het verhaal gaat inleven (Kuijpers et al. 2014). Deze verbintenis wordt in de wetenschappelijke literatuur vaak transportatie genoemd en kan mede door mental imagery worden onderzocht.

Kuijpers et al. (2014) maakten voor hun onderzoek gebruik van de Story World Absorption Scale die test in welke mate een proefpersoon in een verhaal opgaat. Hierin is mental imagery een belangrijk component. Bij het lezen van een verhaal moet de lezer namelijk moeite doen om zich voor te kunnen stellen wat er verteld wordt. Dit zorgt voor een andere uitdaging dan wanneer er wordt gekeken naar een film. Bij het lezen moet er namelijk zelf een beeld worden gecreëerd, terwijl dat beeld in de film al voor de kijker is gecreëerd. Om deze reden hadden Bilandzic en Buselle (2011), die onderzoek deden naar de transportatie tijdens het kijken van een film, geen onderdeel mental imagery nodig. Als er echter een verhaal wordt beoordeeld, dan is mental imagery wel een relevant component om te gebruiken. Dit is relevant omdat het inbeelden van de gebeurtenissen uit het verhaal ervoor kan zorgen dat de lezer een hogere mate van transportatie ervaart.

Gedetailleerde instructies

Uit bovenstaande onderzoeken kan worden afgeleid dat betrokkenheid bij een verhaal de overtuigende uitkomsten zo kan beïnvloeden dat ze overeenkomen met de interpretatieve richting van het verhaal. Een manier om narratieve betrokkenheid te beïnvloeden kan worden

bereikt door voorafgaand aan het lezen van het verhaal, informatie te manipuleren. Het manipuleren van de informatie zou kunnen worden gedaan door een leesinstructie aan de lezer te geven, waarbij het verhaal constant blijft (Green & Brock, 2000; Tal-Or & Cohen, 2010 als geciteerd in Suk Kim, Bigman, Leader, Lerman & Cappella, 2012). In dat geval krijgen twee groepen proefpersonen hetzelfde verhaal te lezen maar op basis van een verschillende leesinstructie. Deze leesinstructie kan zorgen voor een grotere betrokkenheid van de lezer bij het verhaal.

Manipulatie in onderzoek staat voor het gericht beïnvloeden van een groep proefpersonen. Na het uitvoeren van het onderzoek wordt gekeken of de manipulatie tot andere resultaten heeft geleid in vergelijking met de resultaten van de groep die niet werd gemanipuleerd. Een manipulatie, zoals een leesinstructie, kan zorgen voor meer begrip over de manier waarop verhalen cognitief door de lezer worden verwerkt (Suk Kim, et al., 2012).

In het onderzoek van Green en Brock (2000) werden instructies ingezet om de transportatie te manipuleren. Het onderzoek van Green en Brock (2000) bestond uit vier experimenten. De gecombineerde resultaten van de eerste drie experimenten lieten zien dat er een relatie bestaat tussen de mate van transportatie bij een verhaal en de evaluatie van de personages in het verhaal. Dit effect ontstond echter niet door het gebruik van een instructie.

In het eerste experiment werd, in tegenstelling tot de andere drie experimenten, geen gebruik gemaakt van een instructie. Experiment 2 bevatte drie instructies waarnaar werd gerefereerd als theater, verhaal en vierdegraads instructies. De theater instructies waren gericht op de aanmoediging van de proefpersonen om zichzelf in de tekst te verplaatsen, zoals een acteur dat voor een rol zou doen. In de verhalende instructies stond dat de proefpersonen de aandacht moesten houden bij het verhaal. De vierdegraads instructies waren gebaseerd op de vermindering van transportatie, zo werd gevraagd of de proefpersonen woorden wilden identificeren die niet begrijpelijk zouden zijn voor een persoon die zou lezen met een vierdegraads level. Uit dit experiment bleek dat de instructies een verwaarloosbaar effect hadden op de transportatie.

Voor het derde experiment werden opnieuw de vierdegraads instructies gebruikt. Hiernaast werden de proefpersonen ook nog ingedeeld in verschillende condities. Deze condities waren gebaseerd op de volgorde van realistisch naar onrealistisch en bestonden uit: non-fiction, fiction of een droom bron. Uit experiment 3 bleek ook dat de instructie geen effect had op de transportatie.

Het vierde experiment was gebaseerd op dezelfde instructies als experiment 2 maar hier werden sommige aanpassingen aan gemaakt. Zo werden de theater instructies weggehaald en de vierdegraads instructies aangepast. Daarnaast werd een transportatie schaal toegevoegd en werden er manipulatiechecks toegevoegd aan de instructies. Deze aangepaste instructies bleken wel effect te hebben op de mate van transportatie (Green & Brock, 2000). Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de proefpersonen bij experiment 4 van tevoren moesten erkennen dat zij de instructies en het belang van het volgen hiervan hadden begrepen (Strange & Leung, 1999 als geciteerd in Green & Brock, 2000).

In het onderzoek van Green (2004) werden ook instructies gebruikt om de transportatie te beïnvloeden. Uit het onderzoek van Green (2004) bleek dat de proefpersonen de instructies wel onthielden, maar dat de transportatie hierdoor niet meer of minder werd. De transportatie werd niet beïnvloed door de instructie. Dit zou volgens Green (2004) kunnen liggen aan hoe de instructies zijn omschreven. Wanneer de instructies gedetailleerder omschreven zouden worden, dan zouden de proefpersonen volgens Green (2004) een beter idee kunnen hebben van wat er van hen wordt verwacht.

Het onderzoek

Hoewel er al vaker onderzoek is gedaan naar transportatie en identificatie binnen een verhaal, blijkt dat er nog hiaten zijn na de beoordeling van voorgaand wetenschappelijk onderzoek. Zo worden instructies al wel vaker gebruikt, maar kunnen deze instructies, zoals geïmpliceerd door Green (2004), nog gedetailleerder. Een gedetailleerd omschreven instructie zou tot minder verwarring kunnen leiden en tot een beter begrip bij de proefpersonen kunnen leiden van wat er van hen wordt verwacht. Daarnaast zouden gedetailleerde instructies bij proefpersonen kunnen leiden tot een grotere mate van transportatie en identificatie tijdens het lezen dan wanneer de proefpersonen een verhaal zouden lezen zonder instructie of met een onduidelijke instructie. Ook zou aan de hand van een gedetailleerde instructie mogelijk een groter begrip kunnen worden verkregen over de manier waarop verhalen cognitief door de lezer worden verwerkt (Suk Kim, et al., 2012).

De Graaf et al. (2012) geven aan dat het voor vervolgonderzoek relevant is om naast identificatie ook de mate van betrokkenheid bij het verhaal te onderzoeken, zoals het gevoel dat de lezer zich bevindt in de wereld van het verhaal. Deze betrokkenheid wordt ook wel narratieve betrokkenheid genoemd en in dit onderzoek kan deze betrokkenheid door transportatie worden gerealiseerd.

De Story World Absorption Scale van Kuijpers et al. (2014) bleek een goede schaal om transportatie te meten. Kuijpers et al. (2014) stellen echter wel dat het goed is om de schaal vaker te gebruiken. Ook wordt het gebruik van ander materiaal, zoals verschillende verhalen, aanbevolen. De SWAS-schaal is namelijk vaak getest aan de hand van twee verhalen, waarbij vaak één van de verhalen is gemanipuleerd. Zou de manipulatie niet in de verhalen voorkomen, maar in bijvoorbeeld een leesinstructie voorafgaand aan het onderzoek, dan zou kunnen worden onderzocht of de mate van transportatie en identificatie hierdoor ook kan worden beïnvloed. Het is daarmee interessant om de invloed van de manipulatie, door middel van een leesinstructie voor het lezen van een tekst, te onderzoeken.

Daarnaast stellen Kuijpers et al. (2014), dat het component mental imagery belangrijk is bij het onderzoeken van de verbintenis tussen proefpersonen en het verhaal. Bij mental imagery moet de lezer namelijk moeite doen om zich een beeld uit het verhaal voor te stellen. Door een dergelijke voorstelling bij het verhaal, kan de lezer het verhaal mogelijk beter onthouden (Green & Clark, 2012). Er is nog weinig onderzoek gedaan naar het concept mental imagery als onderdeel van transportatie. Om deze reden is het interessant om te onderzoeken in welke mate mental imagery bijdraagt aan de mate van transportatie. Door deze vier genoemde hiaten te combineren ontstaan de volgende drie onderzoeksvragen. De eerste onderzoeksvraag luidt: *“In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van transportatie?”* Hierbij wordt verwacht dat de groep die wordt gemanipuleerd en dus een gedetailleerde instructie ontvangt een hogere mate van transportatie ervaart dan de controlegroep. Dat komt waarschijnlijk doordat de proefpersonen die een gedetailleerde instructie ontvangen, met een grotere focus het verhaal zullen lezen en meer moeite zullen doen om het verhaal in te beelden, dan de groep die de basisinstructie ontvangt.

De tweede onderzoeksvraag luidt: *“In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van identificatie?”*. Hierbij wordt verwacht dat de groep die wordt gemanipuleerd een hogere mate van identificatie ervaart dan de controlegroep, omdat deze groep zich (als gevolg van de gedetailleerde leesinstructies) meer zal focussen op het proberen te begrijpen van de hoofdpersoon. Daarbij zal deze groep, vergeleken met de controlegroep, meer moeite doen om zich de gebeurtenissen die deze hoofdpersoon meemaakt voor te stellen.

De derde onderzoeksvraag luidt: *“Is er een verband te vinden tussen transportatie en identificatie?”*. Hierbij wordt verwacht dat er een verband bestaat tussen de mate van

transportatie en de mate van identificatie, omdat ze in voorgaande literatuur vaker aan elkaar zijn verbonden (Green & Brock, 2000; Cohen et al., 2015; Bilandzic & Buselle, 2011). Zo bleek identificatie een rol te spelen bij de transportatie van de proefpersonen in het onderzoek van Bilandzic en Buselle (2011). Daarnaast bleek transportatie in het onderzoek van Green en Brock (2000) gekoppeld te zijn aan identificatie, omdat transportatie aan positieve evaluaties van de personages in het verhaal was gerelateerd.

Methode

In dit onderzoek is onderzocht of een gedetailleerde instructie effect kan hebben op de mate van transportatie en identificatie. Daarnaast is er ook onderzocht of er een verband is tussen de mate van transportatie en identificatie.

Materiaal

De onafhankelijke variabele van het onderzoek was de instructie. Deze instructie bestond uit twee niveaus: een gedetailleerde instructie en een basisinstructie. Het onderzoek bestond uit twee groepen proefpersonen die beiden hetzelfde verhaal lezen. Vooraf aan het lezen werd, door middel van een gedetailleerde of een basisinstructie, gevraagd aan de twee groepen proefpersonen om extra aandacht te besteden aan bepaalde elementen. Hierbij ontving één groep de gedetailleerde instructie en de andere groep de basisinstructie. De gedetailleerde instructie in het onderzoek luidde als volgt:

“Gebruik je fantasie tijdens het lezen van het verhaal, probeer je de omgeving waarin het verhaal zich afspeelt te visualiseren en de acties van de personages voor je te zien. Stel je voor dat de hoofdpersoon voor jou staat, beeld je in wat er gebeurt en let goed op wat alle personages denken, doen en hoe zij zich gedragen.”

Daarnaast luidde de basisinstructie voor de controlegroep, als volgt:

“Probeer je aandacht bij het verhaal te houden en lees het zoals je normaal gesproken ook verhalen leest.”

Het materiaal van het onderzoek bestond verder uit een relatief kort verhaal, bestaande uit 2988 woorden. Het verhaal had de titel ‘*De mensen die alles lieten bezorgen*’, komt uit de

bundel *‘Hier wonen ook mensen’* en is geschreven door Rob van Essen (2014). Aan het verhaal werd niets gemanipuleerd.

Proefpersonen

Aan het begin van het onderzoek deden 120 proefpersonen mee. Na het uitvoeren van een manipulatiecheck zijn 20 proefpersonen niet meegenomen in de analyse, omdat deze niet voldoende was. Dit betekent dat 100 proefpersonen de manipulatiecheck goed hebben ingevuld. Van deze 100 proefpersonen was 58% vrouw en 42% man. De proefpersonen bestonden uit Nederlanders met verschillende opleidingsniveaus en verschillende leeftijden. De leeftijd van de proefpersonen varieerde van 17 tot 82 jaar. Hiervan was de jongste proefpersoon 17 jaar en de oudste proefpersoon 82 jaar. De gemiddelde leeftijd van de proefpersonen was 32.31 ($SD = 15.21$).

Het opleidingsniveau onder de proefpersonen was verdeeld. Van de opleidingsniveaus was de opleiding VMBO het laagste niveau en de opleiding WO het hoogste niveau. De meeste proefpersonen hadden het opleidingsniveau van WO propedeuse (28%). Naast leeftijd, geslacht en opleidingsniveau, zijn ook genrevoorkeuren onderzocht. Deze genrevoorkeuren bestonden uit thriller, drama, literaire fictie, romantisch, fantasie, sciencefiction, non-fictie en anders (mocht de favoriete optie van de lezer er niet tussen staan). De genrevoorkeur lag het vaakst bij thriller (22 %) en het minst bij sciencefiction (1%). Om de verdeling te testen van man en vrouw, opleidingsniveau en genrevoorkeur over de condities zijn er drie Chi-kwadraat toetsen uitgevoerd. Uit de χ^2 -toets bleek er geen verband te bestaan tussen het geslacht (man of vrouw) en de condities ($\chi^2(1) = .20, p = .654$). Dit betekent dat zowel mannen als vrouwen eerlijk over de condities waren verdeeld. De verdeling van man en vrouw over de condities is te zien in tabel 1.

Tabel 1. De verdeling van geslacht (man/vrouw) over de instructies in aantallen en percentages (tussen haakjes) weergeven.

		Manipulatie	
		Basisinstructie	Gedetailleerde instructie
		$n = 55$	$n = 45$
Geslacht	Man	22 (40%)	20 (44.4%)
	Vrouw	33 (60%)	25 (55.6%)

Uit de χ^2 -toets bleek er geen verband te bestaan tussen het opleidingsniveau en de condities ($\chi^2 (8) = 10.39, p = .239$). Dit betekent dat de opleidingsniveaus eerlijk over de condities waren verdeeld. De verdeling van de opleidingsniveaus over de condities is te zien in tabel 2.

Uit de χ^2 -toets bleek er geen verband te bestaan tussen de genrevoorkeur en de condities ($\chi^2 (7) = 3.50, p = .836$). De genrevoorkeuren waren eerlijk verdeeld over beide condities. De verdeling van genrevoorkeuren over de condities is te zien in tabel 3.

Tabel 2. De verdeling van opleidingsniveau (VMBO, HAVO, Atheneum, Gymnasium, MBO, HBO Propedeuse, HBO, WO Propedeuse en WO) over de instructies in aantallen en percentages (tussen haakjes) weergegeven.

		Manipulatie	
		Basisinstructie	Gedetailleerde instructie
		$n = 55$	$n = 45$
Opleidingsniveau	VMBO	0 (0.0%)	3 (6,7%)
	HAVO	0 (0.0%)	1 (2.2%)
	Atheneum	5 (9.1%)	4 (8.9%)
	Gymnasium	3 (5.5%)	3 (6.7%)
	MBO	4 (7.3%)	1 (2.2%)
	HBO Propedeuse	2 (3.6%)	5 (11.1%)
	HBO	13 (23.6%)	10 (22.2%)
	WO Propedeuse	15 (27.3%)	13 (28.9%)
	WO	13 (23.6%)	5 (11.1%)

Tabel 3. De verdeling van genrevoorkeur (thriller, drama, literaire fictie, romantisch, fantasie, sciencefiction, non-fictie en anders) over de instructies in aantallen en percentages (tussen haakjes) weergegeven.

		Manipulatie
--	--	-------------

		Basisinstructie	Gedetailleerde instructie
<i>n</i> = 55		<i>n</i> = 45	
Genre	Thriller	13 (23.6%)	9 (20.0%)
	Drama	8 (14.5%)	4 (8.9%)
	Literaire fictie	7 (12.%)	5 (11.1%)
	Romantisch	7 (12.7%)	9 (20.0%)
	Fantasy	9 (16.4%)	9 (20.0%)
	Sciencefiction	0 (0.0%)	1 (2.2%)
	Non-fictie	7 (12.7%)	4 (8.9%)
	Iets anders	4 (7.3%)	4 (8.9%)

Daarnaast is er, met een onafhankelijke t-toets, beoordeeld of leeftijd eerlijk over de condities was verdeeld. Uit een onafhankelijke t-toets bleek er geen verschil te zijn tussen leeftijd en de condities ($t(98) = .21, p = .834$). Dit betekent dat leeftijd eerlijk over de condities was verdeeld. De verdeling van leeftijd over de condities is te zien in tabel 4.

Tabel 4. De gemiddelden en standaardafwijkingen (tussen haakjes) over de verdeling van leeftijd over de condities.

		Manipulatie	
		Gedetailleerde instructie	Basisinstructie
<i>n</i> = 45		<i>n</i> = 55	
Leeftijd		31.96 (15)	32.6 (15.52)

Onderzoeksontwerp

Het experiment was een tussenproefpersoon-ontwerp met twee groepen. Er was sprake van een tussenproefpersoon-ontwerp, omdat elke proefpersoon maar aan een conditie werd toegewezen.

Dit onderzoek bestond uit drie variabelen. De onafhankelijke variabele was de instructie en die bestond uit twee niveaus namelijk een gedetailleerde en een basisinstructie. De eerste groep (gemanipuleerd) kreeg het verhaal te lezen aan de hand van een

gedetailleerde instructie en de tweede groep (niet-gemanipuleerd) kreeg het verhaal te lezen aan de hand van een basisinstructie. De afhankelijke variabele bestond uit zowel de mate van transportatie als de mate van identificatie.

De proefpersonen werden willekeurig aan het verhaal met de gedetailleerde instructie of het verhaal met de basisinstructie toegewezen. Na het lezen van het verhaal hebben zij allemaal dezelfde vragenlijst ingevuld via Qualtrics. In deze vragenlijst stonden de afhankelijke variabelen transportatie en identificatie centraal. Via deze vragenlijsten werd gemeten of er een verandering in transportatie en identificatie optrad wanneer de respondenten een gedetailleerde of een basisinstructie ontvingen.

Daarnaast is er nog onderzocht of er een verband is tussen transportatie en identificatie.

Instrumentatie

Om de afhankelijke variabele transportatie te meten is de vragenlijst ‘Story World Absorption Scale’ van Kuijpers et al. (2014) gebruikt. Deze schaal bestaat uit 4 subschalen: attention, transportation, emotional engagement en mental imagery. Attention staat voor de cognitieve aandacht, dit gaat over de lezers’ focus op de wereld van het verhaal. Wanneer de lezer zich dusdanig gaat focussen op de wereld van het verhaal, kan het lijken alsof hij/zij de realiteit van de echte wereld verlaat. Transportation gaat over de transportatie in het verhaal, oftewel het gevoel van transportatie in de wereld van het verhaal. Emotional Engagement betekent de emotionele betrokkenheid en dat betekent het inleven van de proefpersonen met de personages uit het verhaal. Het laatste item is mental imagery en dit betekent de mentale beeldvorming bij het lezen van het verhaal (Kuijpers et al., 2014).

De eerste drie items, attention, transportation en emotional engagement bestaan ieder uit 5 vragen en het laatste item mental imagery bestaat uit 3 vragen. Een voorbeeld van een item van de sub schaal transportation is: *“Tijdens het lezen van het verhaal vergat ik de tijd.”*. Een voorbeeld van een vraag, die gesteld was gebaseerd op het tweede item transportation is: *“Tijdens het lezen van het verhaal leek het soms alsof ik zelf ook in de wereld van het verhaal was.”*. Een voorbeeld van een item van de sub schaal emotional engagement is: *“Ik kon me tijdens het lezen van het verhaal voorstellen hoe het zou zijn om in de schoenen van de hoofdpersoon te staan.”*. Een voorbeeld van een item van de sub schaal mental imagery is:

“Tijdens het lezen van dit verhaal had ik een beeld van de hoofdpersoon voor mijn ogen.”. In totaal zijn de 18 vragen getest met een zevenpunts Likertschaal (1= ‘helemaal mee oneens’ - 7= ‘helemaal mee eens’). De betrouwbaarheid van de Story World Absorption Scale vragen bestaande uit 18 items was goed: $\alpha = .92$.

Om de tweede afhankelijke variabele identificatie te meten is er een vragenlijst gecreëerd op basis van de Identification Scale van Tal-Or & Cohen (2010). Deze Identification Scale bestond uit 5 Engelse vragen die op het kijken naar een film waren gebaseerd. Dit onderzoek ging over het lezen van een verhaal, dus de vragen van de Identification Scale zijn hierop aangepast. Daarnaast zijn deze vragen ook vertaald van het Engels naar het Nederlands (zie Bijlage 1). Een voorbeeld van een gestelde vraag uit de Identification Scale is: *“Ik begreep de gebeurtenissen in het verhaal op de manier waarop de hoofdpersoon het begreep”*. De vragen werden getest met een zevenpunts Likertschaal (1= ‘helemaal mee oneens’ en 7= ‘helemaal mee eens’). De betrouwbaarheid van de identificatie schaal bestaande uit 5 items was goed: $\alpha = .87$.

Procedure

De proefpersonen zijn op basis van leeftijd en geslacht uitgekozen voor het onderzoek. Hierna zijn de proefpersonen vervolgens mondeling, via email of via een tekstbericht gevraagd om mee te werken aan het experiment.

Het experiment is afgenomen in een rustige ruimte, waarbij zowel de onderzoeker als de proefpersoon aanwezig was. De proefpersonen vulden de vragenlijst online in via het programma Qualtrics, nadat zij een korte introductie tot het onderzoek hadden gehoord van de onderzoeker (Bijlage 2) en het verhaal hadden gelezen. Proefpersonen werden gemotiveerd om te helpen, doordat zij van tevoren door de proefleider werden ingelicht over de waardevolle bijdrage die zij konden bieden aan dit onderzoek.

Het onderzoek werd op individuele basis afgenomen. Aan de proefpersonen werd verteld dat zij meededen aan een scriptie onderzoek, waarbij zij een verhaal konden lezen en daarna een online vragenlijst in konden vullen. Hierbij werd ook vermeld dat het gehele onderzoek ongeveer 15-25 minuten in beslag zou nemen. De medewerking aan het onderzoek was op geheel vrijwillige basis, waarbij de proefpersonen die mee wilden werken een toestemmingsformulier invulden (Bijlage 3). Hierna ontving een groep proefpersonen een gedetailleerde instructie, waarop uitgebreid stond beschreven waar zij op moesten letten tijdens het lezen van het verhaal. Mocht deze groep proefpersonen de gedetailleerde instructie

nog niet goed genoeg begrijpen, dan was voor hen een algemene uitleg opgeschreven die de onderzoeker voorlas. Eerst werd gevraagd wat er precies niet was begrepen met betrekking tot de instructie die eerder was uitgelegd. Daarna was de extra uitleg bij de gedetailleerde instructie als volgt:

“Je krijgt eerst een verhaal te lezen en daarna vragen wij aan jou de online vragenlijst in te vullen. Lees het verhaal zoals je het verhaal thuis zou lezen. Probeer je in het verhaal te verdiepen, zodat je de gebeurtenissen en acties die zich afspelen in het verhaal zo levendig voor je ziet dat ze daadwerkelijk lijken plaats te vinden.”

De andere groep proefpersonen ontving een basisinstructie, waarbij werd gevraagd of zij het verhaal wilden lezen zoals zij dat normaal ook zouden doen. Na het lezen van de instructie (zowel de basis als de gedetailleerde) en het lezen van het verhaal werden beide instructies weggehaald en konden de proefpersonen beginnen aan het invullen van de online vragenlijst.

Voor beide groepen (met gedetailleerde- en basisinstructie) was een eigen online vragenlijst gecreëerd, zodat de groepen gemakkelijk voor de analyse waren te onderscheiden. De vragenlijst bestond uit het beantwoorden van meerdere vragen omtrent transportatie, identificatie, genrevoorkeuren en basisvragen omtrent geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Aan het eind van de vragenlijst werd ook nog gevraagd of de proefpersonen zich de instructie, die zij aan het begin van het onderzoek hadden ontvangen, konden herinneren en of zij deze instructie konden noteren. Deze manipulatiecheck werd uitgevoerd om te testen of de instructie effect had.

Aan het einde van het onderzoek heeft de proefleider de proefpersonen bedankt voor de deelname. Bij interesse in de resultaten van het onderzoek werd het emailadres van de proefpersoon genoteerd en kreeg hij/zij naderhand deze resultaten opgestuurd. De afnameduur verschilde per persoon, omdat dit afhing van de tijd die de proefpersonen nodig hadden om het verhaal te lezen en de vragen hierbij te verwerken. De gemiddelde afnameduur lag tussen de 15 en de 25 minuten.

Eventuele storende factoren bij het onderzoek waren onder andere de omgeving waarin het experiment werd uitgevoerd. Hoewel de onderzoeker in een rustige ruimte was gaan zitten met de proefpersoon zijn er toch verschillende locaties gebruikt en dit zou effect kunnen hebben op de resultaten. Daarnaast was voor sommige proefpersonen de instructie

niet helemaal duidelijk en werd dit af en toe verward met de algemene introductie bij het onderzoek.

Statistische toetsing

De eerste twee onderzoeksvragen zijn getoetst aan de hand van twee onafhankelijke t-toetsen. Er werden twee groepen met elkaar vergeleken (de gemanipuleerde groep en de controlegroep). Door middel van de onafhankelijke t-toetsen werd er getest of de gemanipuleerde groep een hogere mate van transportatie en identificatie ervoer dan de controlegroep. Daarnaast is er voor de derde onderzoeksvraag een correlatieanalyse uitgevoerd, om de samenhang tussen transportatie en identificatie te meten.

Resultaten

Het doel van dit onderzoek was beoordelen of de mate van transportatie en identificatie kon worden beïnvloed door het geven van een gedetailleerde instructie. Om een antwoord te kunnen geven op de drie onderzoeksvragen, zijn drie hypothesen geformuleerd. De drie hypothesen van het onderzoek zijn aan de hand van twee onafhankelijke t-toetsen en een correlatieanalyse uitgevoerd.

Hypothese 1: De gemanipuleerde groep ervaart een hogere mate van transportatie dan de niet-gemanipuleerde groep.

Uit een onafhankelijke t-toets bleek dat er een significant verschil bestaat tussen de gemanipuleerde groep en de controlegroep over de mate van transportatie ($t(98) = 2.72, p = .008$). De mate van transportatie bleek hoger te zijn wanneer de proefpersonen een gedetailleerde instructie ontvingen ($M = 5.02, SD = 0.91$), dan wanneer zij een basisinstructie ontvingen ($M = 4.50, SD = 1.00$). De gemiddeldes en standaardafwijkingen van de gedetailleerde groep en de controlegroep met betrekking tot de mate van transportatie zijn te zien in tabel 5.

Tabel 5. De gemiddeldes en standaardafwijkingen (tussen haakjes) van de mate van transportatie en identificatie bij het krijgen van een gedetailleerde instructie en bij het krijgen van een basisinstructie (Van 1 = zeer kleine mate van transportatie/identificatie naar 5 = zeer grote mate van transportatie/identificatie).

	Transportatie $n = 100$	Identificatie $n = 100$
Gedetailleerde instructie	5.02 (0.91)	4.83 (1.09)
Basisinstructie	4.50 (0.99)	4.59 (1.14)

Hypothese 2: *De gemanipuleerde groep ervaart een hogere mate van identificatie dan de niet-gemanipuleerde groep.*

Uit een onafhankelijke t-toets bleek er geen significant verschil te zijn tussen de gemanipuleerde groep en de controlegroep met betrekking tot de mate van identificatie ($t(98) = 1.07, p = .286$). De gemiddeldes en standaardafwijkingen van de gedetailleerde groep en de controlegroep met betrekking tot de mate van identificatie zijn te zien in tabel 5.

Hypothese 3: *Er is een verband tussen de mate van transportatie en de mate van identificatie.*

Een correlatieanalyse is uitgevoerd om te beoordelen of er een verband was tussen transportatie en identificatie. Uit een correlatieanalyse voor de mate van transportatie en de mate van identificatie van de proefpersonen tijdens het lezen van een verhaal, bleek er een significant, positief verband te bestaan ($r_s(100) = 0.58, p < .001$). Naarmate de proefpersonen een hogere mate van transportatie ervoeren, bleken zij ook een hogere mate van identificatie te ervaren tijdens het lezen, en andersom.

Conclusie

Dit onderzoek ging over de mate van transportatie en identificatie die de proefpersonen ervoeren, nadat zij een verhaal hadden gelezen aan de hand van een gedetailleerde of een

basisinstructie. Het doel van het onderzoek was om een antwoord te vinden op de volgende drie onderzoeksvragen: *In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van transportatie? In hoeverre hebben gedetailleerde instructies op het gebied van mental imagery invloed op de mate van identificatie? Is er een verband te vinden tussen transportatie en identificatie?*

Hierbij werd verwacht dat de groep die een gedetailleerde instructie ontving, een grotere mate van zowel transportatie als identificatie zou ervaren, dan de controlegroep die een basisinstructie ontving. Uit de resultaten bleek dat dit inderdaad het geval was bij de mate van transportatie. Zo ervoeren de proefpersonen meer transportatie wanneer zij van tevoren een gedetailleerde instructie hadden gekregen, dan wanneer zij van tevoren een basisinstructie hadden gekregen. Voor identificatie was dit echter niet het geval. Er bleek hierbij geen verschil te zitten tussen de condities en de mate van identificatie met de hoofdpersoon uit het verhaal. Wel was er sprake van een verband tussen transportatie en identificatie. Dit hield in dat een hogere mate van transportatie een hogere mate van identificatie tot gevolg had. Andersom had ook een hogere mate van identificatie een hogere mate van transportatie tot gevolg.

Discussie

Manipulatie en Transportatie

De eerste hypothese, dat de gedetailleerde instructie zou leiden tot een hogere mate van transportatie, bleek te kloppen. De gemanipuleerde groep ervoer een hogere mate van transportatie dan de controlegroep. Uit eerder genoemde onderzoeken is echter gebleken dat een instructie meestal geen effect had op de mate van transportatie (Green & Brock, 2000; Green, 2004).

Zo concludeerde Green (2004) dat het geven van een instructie geen effect had op de mate van transportatie. Een mogelijke verklaring voor het afwezige effect van het gebruik van instructie op de transportatie zou volgens Green (2004) kunnen liggen aan het feit dat de proefpersonen de gegeven instructies in het onderzoek niet volledig hadden begrepen. Zij suggereerde daarom om in vervolgonderzoek een gedetailleerde instructie te omschrijven. Dit zou kunnen verklaren waarom er in het huidige onderzoek, met het gebruik van een gedetailleerde instructie, wel een effect is gevonden van de instructie op de mate van transportatie. De gedetailleerde instructie zorgde er namelijk voor dat de proefpersoon gefocust het verhaal las en daarbij meer moeite deed om gebeurtenissen uit het verhaal in te

beelden. Daarbij was de gedetailleerde instructie in dit onderzoek zo concreet mogelijk geformuleerd dat het voor zo weinig mogelijk verwarring zou zorgen bij de proefpersonen.

Een andere suggestie van Green (2004) was om de focus te leggen op één component, omdat dit mogelijk tot een hogere transportatie zou kunnen leiden. Dit komt doordat de focus dan compleet op dat ene component is gericht. Dit onderzoek was vooral gericht op één component van transportatie, namelijk mental imagery. Daarmee zou dit een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de gevonden hoge mate van transportatie uit dit onderzoek.

Verder onderzochten Green en Brock (2000) in drie van de door hun vier uitgevoerde experimenten het effect van een instructie op de mate van transportatie. In experiment twee en drie bleek geen effect tussen de mate van transportatie en het geven van een instructie. Het vierde experiment was gebaseerd op dezelfde instructies als experiment twee maar hier werden sommige aanpassingen aan gemaakt. Deze aangepaste instructies bleken wel effect te hebben op de mate van transportatie. Strange en Leung (1999) geven hier een mogelijke verklaring voor. Zo zou het kunnen zijn dat de instructies in experiment vier wel werkte, omdat de proefpersonen hier van tevoren moesten erkennen dat zij de instructies en het belang van het volgen hiervan hadden begrepen (als geciteerd in Green & Brock, 2000). In het huidige onderzoek was er een extra uitleg bij de gedetailleerde instructie omschreven mochten de proefpersonen deze instructie nog niet volledig begrijpen. Deze extra uitleg werd door de onderzoeker gegeven aan de proefpersoon zodat het zeker was dat de proefpersoon de instructie had begrepen.

Manipulatie en Identificatie

De tweede hypothese, dat de gedetailleerde instructie zou leiden tot een hogere mate van identificatie, bleek niet te kloppen. Het huidige onderzoek liet geen toename of afname in identificatie zien als gevolg van het geven van een gedetailleerde instructie aan de proefpersonen.

Een mogelijke verklaring voor het ontbreken van een hogere mate van identificatie als gevolg van een gedetailleerde instructie zou de manier waarop de instructie omschreven is kunnen zijn. Zo bleek al eerder dat een duidelijk omschreven instructie van belang was, waarbij er weinig tot geen verwarring kan ontstaan (Green, 2004). De gedetailleerde instructie focuste zich met name op mental imagery, wat het mogelijk maakt dat de proefpersonen zich vooral daarop hebben gefocust. Dit kan ertoe hebben geleid dat zij zich minder focuste op het identificeren met het personage uit het verhaal. Daarnaast suggereerde Green (2004) dat het

focussen op één component kan leiden tot een hogere mate van beïnvloeding. Dit zou ook kunnen gelden voor identificatie. Wanneer de gedetailleerde instructie alleen gericht zou zijn geweest op identificatie, dan zou de gedetailleerde instructie mogelijk wel tot een hogere mate van identificatie kunnen hebben geleid.

In dit onderzoek was, onafhankelijk van de gedetailleerde instructie, wel een hoge mate van identificatie te vinden bij de proefpersonen. Hierbij ervoeren de gemanipuleerde groep en de controlegroep dezelfde mate van identificatie. Dat de mate van identificatie wel kan worden beïnvloed bleek uit het onderzoek van Hoeken et al. (2016). Hierbij pasten de proefpersonen hun eigen overtuigen aan aan de perspectieven die de karakters in het verhaal aannamen. Dit blijkt ook uit het onderzoek van Cohen et al. (2015) en uit het onderzoek van de Graaf et al. (2012). Het overnemen van de perspectieven van de hoofdpersonages leidde in het onderzoek van Cohen et al. (2015) bijvoorbeeld enerzijds tot gelijkwaardige houdingen over het onderwerp wanneer het personage uit het verhaal het ook eens was met het onderwerp. Anderzijds leidde dit tot een gehumeurde houding bij de proefpersonen over het onderwerp wanneer het personage uit het verhaal een negatieve houding had tegenover het onderwerp. Ook uit het onderzoek van de Graaf et al. (2012) is gebleken dat identificatie met de hoofdpersonages door de proefpersonen kan leiden tot het overnemen van de perspectieven uit het verhaal.

Ondanks dat uit dit onderzoek blijkt dat identificatie niet kon worden beïnvloed, blijkt uit eerder onderzoek dat dit wel kan. In het huidige onderzoek werd er geprobeerd om identificatie te beïnvloeden door middel van een gedetailleerde instructie. Bij de bovenstaande onderzoeken werd de mate van identificatie beïnvloed door de perspectieven van verschillende personages uit het verhaal. Een manipulatie gericht op een aanpassing van het verhaal zou dus mogelijk voor een hogere mate van identificatie kunnen zorgen dan het geven van een instructie voorafgaand aan het verhaal.

Transportatie en Identificatie

De derde hypothese, dat er een verband bestaat tussen transportatie en identificatie, kan aan de hand van de resultaten worden bevestigd. Er bleek een relatie tussen transportatie en identificatie te bestaan. Dit verband werd al verwacht, omdat er in voorgaand onderzoek vaak een link wordt gelegd tussen deze twee concepten (Green & Brock, 2000; Cohen et al., 2015; Bilandzic & Buselle, 2011).

Zo werd er al een verband gevonden tussen transportatie en identificatie, waarbij de lezers die een hoge mate van transportatie ervoeren meer positieve gevoelens lieten zien voor de karakters in het verhaal (Green & Brock 2000). Deze samenhang tussen transportatie en identificatie is ook gevonden in het onderzoek van Green (2004). Uit het onderzoek van Green (2004) bleek dat de proefpersonen die zich beter konden identificeren met een personage of een beter begrip hadden voor een personage uit het verhaal, een hogere mate van transportatie ervoeren. In het onderzoek van Bilandzic en Busselle (2011) werd ook een verband gevonden tussen identificatie en transportatie, waarbij de lezers die getransporteerd werden het idee kregen dat zij zich bevonden in de wereld van het verhaal en daardoor begrepen wat het personage in het verhaal doormaakte en waar het personage zich bevond in het verhaal.

Deze samenhang wordt indirect in het artikel van Cohen (2001) aangemoedigd. Hierin stond namelijk het voorstel om een verhaal zo te schrijven dat er meer identificatie opgeroepen wordt bij de lezer, zodat zij hiermee een alternatieve realiteit kunnen bieden aan het publiek, dat hierdoor getransporteerd zou worden in het verhaal. Uit dit onderzoek is inderdaad gebleken dat wanneer de lezer een hogere mate van identificatie ervaart hij/zij ook een hogere mate van transportatie zal ervaren. Andersom ervaart de lezer ook een hogere mate van identificatie wanneer hij/zij een hoge mate van transportatie ervaart. Het is interessant dat er een verband is gevonden tussen identificatie en transportatie, omdat ze beide de proefpersonen kunnen beïnvloeden. Zo kan identificatie ervoor zorgen dat de lezer de overtuigingen uit het verhaal overneemt en kan transportatie zorgen voor een hogere betrokkenheid bij het onderwerp van het verhaal.

Beperkingen en aanbevelingen

In het huidige onderzoek bleek dat een gedetailleerde instructie tot een hogere mate van transportatie leidde. Verder werd duidelijk dat transportatie en identificatie met elkaar waren verbonden. Er werd echter geen effect gevonden tussen identificatie en de gedetailleerde instructie. Dit onderzoek bevat echter nog enkele beperkingen.

De leeftijd en het opleidingsniveau hadden een grote variatie, al bleek dat de meeste proefpersonen relatief jong waren met een hoog opleidingsniveau. Om het onderzoek beter te kunnen generaliseren zou met een groter aantal proefpersonen onderzoek moeten worden gedaan, met een grotere verscheidenheid in leeftijd en opleidingsniveaus. Daarnaast vielen 20 van de 120 proefpersonen weg, omdat zij niet konden voldoen aan de manipulatiecheck. Zij

voldeden niet aan de manipulatiecheck, omdat zij de instructie of de algemene introductie van het experiment niet goed hadden begrepen. In een vervolgonderzoek zou er een betere uitleg kunnen worden gegeven bij de instructie, zodat deze beter zou kunnen worden onthouden. Of, net zoals in het onderzoek van Green (2004), een herinnering geven aan de instructie tijdens het lezen. Daarnaast zou de instructie met de onderzoeker kunnen worden doorgenomen, zodat onduidelijkheden en verwarring kunnen worden voorkomen. Hierbij moet wel worden gelet op subjectieve invloeden wanneer er sprake is van meerdere onderzoekers. Een oplossing daarvoor is het vergroten van de interobjectiviteit door de onderzoekers samen de instructies grondig door te laten nemen.

Het verband tussen de mate van transportatie en instructie is nog amper getoetst. Hierbij zou het goed zijn om dit vaker te testen en te beoordelen of de resultaten overeenkomen of afwijken van dit onderzoek. Daarnaast is er geen verband gevonden tussen identificatie en instructie in dit onderzoek. Dit zou kunnen liggen aan de omschrijving van de gedetailleerde instructie of het uitblijven van beïnvloeding door het geven van een instructie. Er is verder nog geen onderzoek gedaan naar het effect van een instructie op de mate van identificatie. Dit zou vaker kunnen worden getest. Zo zou in vervolgonderzoek opnieuw een gedetailleerde instructie kunnen worden gebruikt. Deze gedetailleerde instructie zou in dat geval wel volledig gericht moeten zijn op identificatie, zodat er geen plek is voor verwarring.

De twee schalen die in dit onderzoek zijn gebruikt, de identificatie schaal van Tal-Or en Cohen (2010) en de Story World Absorption Scale van Kuijpers et al. (2014), bleken betrouwbaar te zijn. Met gebruik van andere materialen zou in vervolgonderzoek kunnen worden bekeken of deze andere materialen zouden leiden tot dezelfde resultaten. Zo is de Story World Absorption Scale van Kuijpers et al. (2014) vaak getest aan de hand van twee verhalen. Met andere materialen, zoals het gebruik van één verhaal, zou kunnen blijken of er verschillen optreden in effect.

Maatschappelijke implicaties

Volgens Cohen (2001) zijn er twee manieren om publiekelijke betrokkenheid te bereiken, namelijk via identificatie en transportatie. De resultaten uit het huidige onderzoek tonen aan dat de mate van betrokkenheid van proefpersonen kan worden beïnvloed. Een hogere betrokkenheid leidt volgens Hustinx, van Enschoot en Hoeken (2006) tot een intensievere informatieverwerking van het verhaal. Een kort verhaal lezen, waarbij transportatie en identificatie kunnen plaatsvinden, zou er dus voor kunnen zorgen dat de informatie beter

wordt onthouden. Op deze manier zouden de overtuigingen van de lezer kunnen worden beïnvloed.

Daarnaast heeft het ervaren van transportatie bij de lezer meerdere voordelen, zoals het verminderen van negatieve cognitieve reacties, een minder wantrouwige houding tegenover argumenten en het creëren van identificatie met de personages uit het verhaal. Door deze identificatie kunnen de ervaringen en overtuigingen van de personages worden meegenomen in het vormen van de eigen overtuigingen (Green & Brock, 2000).

Dit vormt het bewijs dat de overtuigingen van de lezer kunnen worden beïnvloed. Het beïnvloeden van de lezers' overtuigingen kan positieve gevolgen hebben. Zo bleek uit het onderzoek van Murphy, Frank, Chatterjee en Baezconde-Garbanati (2013) dat wanneer een lezer transportatie en identificatie met specifieke personages ervoer, dit bijdroeg aan de kennis, houdingen en gedragsintenties van de lezer die waren gerelateerd aan het onderwerp van het verhaal.

Uit het voorgaande blijkt dat de gevonden resultaten nuttig zijn in de praktijk. Zo kan de lezer worden beïnvloed door de overtuigingen uit het verhaal, wanneer hij/zij zich identificeert met het personage uit het verhaal. Deze beïnvloeding kan er onder andere voor zorgen dat de lezer sneller kennis opdoet bij het lezen van een verhaal, dan wanneer er geen sprake is van transportatie en identificatie. Dit kan positieve gevolgen hebben. Zo kan de lezer meer begrip krijgen over ziektes, sneller overtuigd raken door een verhaal (in bijvoorbeeld advertenties) en sneller leren.

Literatuur

- Bilandzic, H., & Busselle, R.W. (2011). Enjoyment of films as a function of narrative experience, perceived realism and transportability. *Communications: The European Journal of Communication*, 36(1), 29-50. doi: 10.1515/comm.2011.002
- Busselle, R.W., & Bilandzic, H. (2008). Fictionality and perceived realism in experiencing stories: A model of narrative comprehension and engagement. *Communication Theory*, 18, 255-280. doi: 10.1111/j.1468-2885.2008.00322.x
- Cohen, J. (2001). Defining Identification: A Theoretical look at the Identification of Audiences With Media Characters. *Mass Communication and Society*, 4(3), 245-264. doi: 10.1207/S15327825MCS0403_01
- Cohen, J., Tal-Or, N., & Mazor-Tregerman, M. (2015). The tempering effect of transportation: exploring the effects of transportation and identification during exposure to controversial two-sided narratives. *Journal of Communication* 65, 237-258. doi:10.1111/jcom.12144
- De Graaf, A., Hoeken, H., Sanders, J. & Beentjes, J.W.J. (2012). Identification as a mechanism of narrative persuasion. *Communication Research* 39(6), 802-823. doi: 10.1177/0093650211408594
- Essen, R. van (2014). *Hier wonen ook mensen*. Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contract.
- Green, M.C. (2004). Transportation into narrative worlds: the role of prior knowledge and perceived realism. *Discourse Processes*, 38(2), 247-266. doi: 10.1207/s15326950dp3802_5
- Green, M.C., & Brock, T.C. (2000). The role of transportation in the persuasiveness of public narratives. *Journal of personality and social psychology*, 79(5), 701-721. doi: 10.1037//0022-3514.79.5.701

- Green, M.C., & Brock, T.C. (2002). In the mind's eye: Transportation-imagery model of narrative persuasion. In M.C. Green, J.J. Strange, & T.C. Brock (Eds.), *Narrative impact: Social and cognitive foundations* (pp. 315-341). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Green, M.C., & Clark, J.L. (2012). Transportation into narrative worlds: implications for entertainment media influences on tobacco use. *Addiction*, 108(3), 477-484. doi 10.1111/j.1360-0443.2012.04088.x
- Hoeken, H. (2009). Narratieve evidentie, levendigheid en overtuigingskracht. *Tijdschrift voor taalbeheersing*, 31(3), 169-184. doi: 10.5117/TVT2009.3.NARR359.
- Hoeken, H., Kolthoff, M. & Sanders, J. (2016). Story perspective and character similarity as drivers of identification and narrative persuasion. *Human Communication Research* 42, 292-311. doi:10.1111/hcre.12076
- Hustinx, L., Van Enschot, R., & Hoeken, H. (2006). Argumentkwaliteit en overtuigingskracht in het Elaboration Likelihood Model: Welke dimensies spelen een rol? *Tijdschrift voor Taalbeheersing* 28(1), 39 – 53.
- Kuijpers, M.M., Hakemulder, F., Tan, E.S., & Doicaru, M.M. (2014). Exploring absorbing reading experiences: Developing and validating a self-report scale to measure story world absorption. *Scientific Study of Literature*, 4(1), 89-122. doi: 10.1075/ssol.4.1.05kui
- Murphy, S.T., Frank, L.B., Chatterjee, J.S., & Baezconde-Garbanati, L. (2013). Narrative versus Nonnarrative: The Role of Identification, Transportation, and Emotion in Reducing Health Disparities. *Journal of Communication*, 63(1), 116 – 137. doi:10.1111/jcom.12007
- Oosterveer, D. (2014). *Mediabesteding: hoeveel tijd besteden we aan tv, lezen, internet en andere media?* Geraadpleegd op <http://www.marketingfacts.nl/berichten/mediabesteding-hoeveel-tijd-besteden-we-aan-tv-lezen-internet-en-andere-med>

- Slater, M.D. & Rouner, D. (2002). Entertainment – Education and Elaboration Likelihood: Understanding the Processing of Narrative Persuasion. *Communication Theory*, 12(2), 173-191. doi: 10.1111/j.1468-2885.2002.tb00265.x
- Suk Kim, H., Bigman, C.A., Leader, A.E., Lerman, C., & Cappella, J.N. (2012). Narrative health communication and behavior change: the influence of exemplars in the news on intention to quit smoking. *Journal of Communication* 62, 473-492. doi:10.1111/j.1460-2466.2012.01644.x
- Tal-Or, N., & Cohen, J. (2010). Understanding audience involvement: Conceptualizing and manipulating identification and transportation. *Poetics*, 38(4), 402-418. doi: 10.1016/j.poetic.2010.05.004

Bijlage

Bijlage 1. *Scale of Identification* gebaseerd op Tal-Or & Cohen (2010)

De vragenlijst is aangepast, zodat het past bij het lezen van een verhaal (i.p.v. voor een film)

1. Ik denk, dat ik de hoofdpersoon goed begrijp
2. Ik begreep de gebeurtenissen in het verhaal op de manier, waarop de hoofdpersoon het begreep
3. Gedurende het lezen voelde ik me net zo als de hoofdpersoon
4. Tijdens het lezen kon ik me echt in het hoofd van de hoofdpersoon verplaatsen
5. Ik heb het gevoel, dat ik snap waarom de hoofdpersoon zich gedroeg zoals hij deed

Bijlage 2. Algemene instructie bij het experiment

Welkom bij dit onderzoek,

Dit onderzoek zal gaan over het lezen van verhalen. U zult straks eerst een kort verhaal lezen en vervolgens een aantal vragenlijsten invullen over uw leesbeleving. Het onderzoek zal ongeveer 20-25 minuten in beslag nemen.

Er zal een onderzoeker bij het onderzoek aanwezig zijn, dus u kunt tijdens het onderzoek steeds vragen stellen mocht iets onduidelijk zijn. Deelname aan dit onderzoek is geheel vrijblijvend, u kunt ieder moment stoppen met het onderzoek. De gegevens van het onderzoek zullen gebruikt worden voor een bachelor scriptie. Als u instemt met deelname aan het onderzoek, zouden we u willen vragen hiervoor de toestemmingsverklaring in te vullen. Hierna zullen we beginnen met het onderzoek.

Alvast hartelijk bedankt voor uw waardevolle deelname aan onze bachelor scriptie. Als u nog vragen heeft over deelname aan dit onderzoek, kunt u die nu stellen.